

- D1%89%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B8/
6. Конституція України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
7. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.06.2012.
URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>.
8. Загальна декларація прав людини. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
9. Tackling discrimination based on social origin / Parliamentary Assembly the Council of Europe.
URL : <https://pace.coe.int/en/files/30007/html>.

Любов МІРОШНІЧЕНКО

доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
кандидат філологічних наук, доцент

**Єлизавета ХАЛЕМОНЕЦЬ,
Інеса РУДЬ**

студентки ННІ права та інноваційної
освіти Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна)

**УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ У СУЧАСНИХ УМОВАХ
ПРОТИДІЇ ЕКОНОМІЧНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ**

Сучасні процеси модернізації та вдосконалення світової економіки насамперед вимагають постійних змін та розвитку новітніх методів та процесів комфортного й ефективного управління нею. Аналізуючи менеджмент крізь призму інструментарію забезпечення стабільного розвитку ринкової економіки, на шляху постає питання про загальну потребу в дослідженні основних тенденцій розвитку менеджменту саме на території нашої держави.

Якщо порівняти стан менеджменту в Україні із західними країнами, то на їхньому тлі виявлено проблему значного відставання. Проте водночас потрібно звернути увагу на те, що Україна є порівняно молодою державою і не має того колосального досвіду, як та ж сама Німеччина чи Швейцарія зі своїми багатолітніми історіями становлення і прогресу такого явища, як менеджмент. Початок же історичного розвитку менеджменту в Україні пов'язують із процесом становлення корпоративного сектора економіки, тобто з 1992 року. На початку незалежності нашої держави відбувалися процеси приватизації та повного оновлення законодавчої та нормативно-правової бази, і виходячи з цього, перед усіма підприємствами постало велике питання про миттєву адаптацію до нових законів ринку. З цього і почався процес створення новітнього типу менеджерів, які були б повною мірою здатні керувати підприємством у надзвичайних умовах [1, с. 89].

Дослідивши основні етапи розвитку українського корпоративного сектора економіки, виявлено, що протягом більш як 20 років існування незалежної України новітні європейські та світові тенденції на практиці менеджменту застосовуються в сучасних підприємствах досить рідко. На сьогодні в нашій державі існує три системи менеджменту, які переважають на більшості українських підприємствах [2].

Перша система залишилася ще з радянських часів. Її характерними ознаками є: чітка централізація, дуже слабка мотивація всього персоналу, з цього всього випливають низька продуктивність та нездатність підприємства вийти на нові зовнішні ринки.

Другою є система менеджменту, що з плином часу сформувалася на середніх та малих підприємствах. Її ознаками є: повна або часткова відсутність стратегії розвитку та лінійна структура самого підприємства.

Третя система була впроваджена закордонними компаніями на основі їх європейського досвіду. Відмінною рисою є те, що в даній ситуації частково впроваджуються іноземні підходи до менеджменту.

На шляху до всебічного і глобального розвитку існують певні проблеми, подолання яких призведе до повної інтеграції в сучасну світову систему менеджменту. Проблеми є такими: прагнення до мікроменеджменту, невміння делегувати власні повноваження конкретній особі, мала увага до проблематики формування корпоративної культури, страх підприємців перед аутсорсингом та багато інших [3, с. 122].

Але все-таки, попри цілу низку проблем, українські підприємства роблять багато кроків на шляху до використання сучасних теорій і практик у менеджменті. Основними тенденціями є:

- посилення важливості використання міжнародного досвіду в управлінні підприємствами;
- новітні методики підвищення рівня кваліфікації менеджерів;
- поступове підвищення мотивації персоналу.

Вищенаведені тенденції, звісно ж, не вирішують всі проблеми менеджменту в Україні, але поступово покращують загальну ситуацію.

Отже, можна стверджувати, що, незважаючи на досить мізерний досвід створення системи менеджменту в нашій державі, вітчизняні підприємці розуміють необхідність розвитку перш за все інтелектуального капіталу і, як правило, підвищення рівня компетенції менеджерів на шляху до розвитку ефективного функціонування підприємства.

Зазначимо, що під впливом досить тривалого простою виробництва, суцільної інфляції, масового поширення безробіття, зниження рівня життя громадян та соціального занепаду населення все частіше шукає злочинні шляхи розв'язання наведених проблем. У зв'язку з цим підприємство потребує вибору оптимального способу управління в цих умовах.

Змістом економічного злочину є те, що суб'єкти правопорушення з прямим умислом стихійно чи у складі організованої групи порушують право власності будь-кого із соціуму (наприклад, привласнення майна) чи своїми діями порушують певний встановлений порядок на зайнятій економічною діяльністю (як приклад, порушують порядок випуску та обігу цінних паперів), завдаючи цим значної шкоди економіці підприємства та держави в цілому. Правопорушники, вчинивши злочин, отримують матеріальний прибуток або інші економічні вигоди. Виходячи з цього, керівнику підприємства потрібно створити необхідні відділи безпеки, які слідкуватимуть за дотриманням законності на підприємстві, і в разі чого відразу повідомлятимуть відповідні органи про факт вчиненого кримінального правопорушення.

Важливим є те, що таку злочинну діяльність виявити та запобігти їй вчасно надто складно. Потерпілий від економічного злочину тільки з часом розуміє, що його фінансовим та економічним інтересам було завдано шкоди і тільки після цього вживає заходів щодо захисту порушеного права. За таких умов економічна злочинність набуває вкрай небезпечного виду загрози для цілої економіки нашої держави.

До основної проблеми можна віднести те, що, попри достатню кількість спеціальних суб'єктів, які зобов'язані активно протидіяти економічним злочинам, актуальною є проблематика розробки оптимальної та ефективної структури, її правового регулювання та забезпечення щодо протидії вчиненню економічних злочинів, зокрема створення нового державного органу, який буде наділений повноваженнями у сфері запобігання економічній злочинності [4, с. 45].

Досить важливим є врахування європейського досвіду функціонування структур, які покликані протидіяти економічним злочинам. Явище економічної злочинності у Європі протягом кількох десятиліть є безпосереднім предметом як наукових, так і управлінських дискусій. Потреба ефективної протидії поширенню цього виду злочинності робить актуальним питання щодо всезагального реформування правоохоронних органів. Проте розроблено не одну, а відразу кілька інституційних систем, що пов'язано з різними юридичними системами та способами державотворення.

У європейських державах, точно так само як в Україні, методи запобігання та протидії економічним злочинам передбачають такі основні структури: спеціальні правоохоронні органи, поліція, податкова, митна служби, підрозділи фінансової розвідки. Цілковита інтеграція економічних функцій у межах однієї правоохоронної структури є швидше винятком, аніж правилом [5, с. 54].

Важливою проблемою є також відсутність єдиного визначення поняття «економічна злочинність» та видів злочинів, яких відносять до цієї категорії. Деяка кількість вчених пропонує тлумачити економічні злочини як сукупність умисних корисливих злочинів та осіб, які їх вчинили, у сфері легальної та нелегальної економічної діяльності, безпосереднім об'єктом яких є суспільні відносини у сфері власності та виробництва, обміну, розподілу та споживання товарів і послуг. Але думки щодо цього питання розділяються, і тому в науковій літературі відсутня однотайна думка щодо визначення поняття «економічний злочин».

Тому в даному контексті надзвичайно актуальною є проблематика законодавчого визначення явища економічної злочинності та видів злочинів, що можуть бути віднесені до категорії «економічна злочинність», адже саме від цього фактору залежить чітке та повне

формування підходів й методів суб'єктів запобігання злочинам у сфері економіки.

Проаналізувавши викладене, можемо запропонувати такі шляхи протидії економічній злочинності в Україні:

- формування нової державної структури, яка б повністю контролювала стан економічної безпеки в країні;
- співпраця органів внутрішніх справ з органами державної влади та органами місцевого самоврядування задля цілковитої прозорості економічної сфери;
- законодавче та нормативне закріплення поняття економічної злочинності, виокремлення чіткого складу злочину для даного переліку кримінальних правопорушень;
- тісна співпраця з європейськими країнами, які мають досвід щодо подолання економічної злочинності.

Отже, проблематика управління підприємством в умовах вчинення правопорушень у сфері економічної діяльності потребує чіткого законодавчого закріплення, що сприятиме кваліфікації незаконних дій у сфері господарювання. Зі свого боку, плідна співпраця з європейськими країнами і правильне реформування державних структур допоможе подолати проблематику запобігання кримінальним правопорушенням у сфері економічної діяльності.

1. Будзан Б. П. Менеджмент в Україні: сучасність і перспективи. Київ : Основи, 2001. 349 с.
2. Ситник Й. С. Засади формування парадигми менеджменту світогляду й особистісно-власницького зростання. URL : file:///C:/Users/user/Downloads/VNULPM_2013_778_30.pdf.
3. Нарольська В. Проблеми розвитку сучасного менеджменту і маркетингу. *Матеріали студентської наукової конференції (м. Полтава, 26-27 квіт. 2017 р.)*. Полтава : Полтавська державна аграрна академія, 2016. С. 122.
4. Кальман О. Г. Економічна злочинність і суміжні з нею поняття. *Проблеми законності*. 2002. Вип. 55. С. 133–141.
5. Економічна безпека : навч. посібник / В. І. Франчук, Л. В. Герасименко, В. О. Гончарова та ін. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2010. 244 с.

Ольга КУБЕЦЬКА

Тетяна ОСТАПЕНКО

доценти кафедри аналітичної
економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидати економічних наук, доценти

РІВНІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА

Базовою складовою національної безпеки держави виступає економічна безпека – її фундамент і матеріальна основа (табл. 1). Тобто стан національної безпеки країни визначальним чином залежить від життєздатності її економіки, її ефективності, її мобільності та конкурентоспроможності.

Характеристика умов забезпечення національної безпеки країни наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Характеристика умов забезпечення національної безпеки країни

Життєздатність економіки	Можливість здійснювати ефективну господарську діяльність всупереч несприятливим зовнішнім чинникам.
Ефективність економіки	Результативність економічної системи, виражена у співвідношенні корисних кінцевих результатів її функціонування до витрачених ресурсів.
Мобільність економіки	Здатність окремої особи, сім'ї чи якоїсь іншої групи покращити (або знизити) свій економічний статус – зазвичай вимірюється доходами.
Конкурентоспроможність економіки	Здатність економічної системи забезпечувати за будь-якого впливу внутрішніх та зовнішніх чинників соціально-економічну оптимальність, яка проявляється у високому суспільному ефекті.